

Prvi potpredsednik Vlade i ministar spoljnih poslova Republike Srbije Ivica Dačić održao je predavanje na temu srpsko-američkih odnosa na otvaranju drugog ciklusa Srpsko-američke akademije za lidere.

Ministar Dačić, ovom prilikom, istakao je važnost sagledavanja istorijskog konteksta naših odnosa kroz savezništva u prošlosti u kojima su se ogledale zajedničke vrednosti i udruženost za borbu za očuvanje slobodarskih načela, a sve kako bi se predvideli budući pravci razvoja odnosa naših dveju zemalja koji će u 2021. godini navršiti punih 140 godina svog trajanja. Šef srpske diplomatije rekao je i da u sagledavanju naših odnosa treba biti realan i priznati da je u njima oduvek bila prisutna asimetričnost, ali uprkos tome Srbija je pokazala da je moguće da jedna ne tako velika zemlja bude američki saveznik i važan prijatelj.

Iz tog razloga, naše odnose treba posmatrati u široj perspektivi i isticati pozitivne primere iz naše zajedničke istorije, jer je to najbolji način da promenimo pogrešne percepcije koje smo kreirali jedni o drugima, istakao je Dačić. Ministar je podestio i da su glavnu notu generalno uzdržanim odnosima dali velikani poput Nikole Tesle i Mihajla Pupina, kao i na to da se predsednik Vudro Vilson zalagao za obnovu Srbije kao nezavisne države i njen izlazak na more, što je bio zahtev, koji je postao deo i njegovih 14 tačaka iz 1918. godine.

Dačić je istakao i važnost najdirljivijeg momenta, koji pokazuje značaj i razmere međusobnog poštovanja kada se 28. jula 1918. godine na Beloj kući vijorila srpska zastava. Dodao je i da mu je izuzetna čast što je 2018. godine imao priliku da i u Vašingtonu, u Kongresu SAD i u Beogradu obeleži ovaj datum.

Naš odnos se može okarakterisati kao saveznički i prijateljski i kroz istoriju Kraljevine Srbije tokom Prvog svetskog rata, ali i kroz činjenicu da je SAD bila prva od vodećih sila koja je podržala ideju stvaranja jugoslovenske države, rekao je Dačić. Period od 1945. do 1948. godine obeležio je period od percepcije Jugoslavije kao „lojalnog člana komunističke porodice sa centralom u Moskvi" do sukoba Tita i Staljina, koji je rezultirao time da Jugoslavija za SAD postane ključna tačka napora da opstane „simbol razlike iza Gvozdene zavese", dodao je ministar.

Govoreći o istoriji, ministar je istakao da je Srbija u pogledu aktuelnih odnosa opredeljena da otvorenim pitanjima pristupa na diplomatski i konstruktivan način, vodeći računa o široj stabilnosti, kao i to da smo spremni za jačanje bilateralnih odnosa, jer je jedino ovakav pristup doveo do toga da saradnja Srbije i SAD ima pozitivnu dinamiku. O tome govori i inteziviranje političkog dijaloga na najvišem nivou i otvoreni poziv predsedniku Trampu da poseti Srbiju, zaključio je Dačić.

Ministar je istakao da pitanje Kosova i Metohije zasigurno predstavlja najvažniju temu našeg političkog dijaloga, te i da ostajemo potpuno otvoreni za dalje razgovore o rešavanju ovog pitanja. On je govoreći o tome ukazao da je SAD važan partner u postizanju trajnog rešenja, prihvatljivog za obe strane.

Ministar je izneo i posebno uvažavanje podrške koju nam kontinuirano pruža SAD u ostvarivanju punopravnog članstva u Evropskoj uniji.

Dačić je zaključio predavanje ukazavši i na značaj srpske dijaspe u SAD, kao i ukazivanjem na činjenicu da je uz pomoć „Er Srbije”, bez ikakvih naknada, organizovala repatriacione letove kojima se na stotine američkih i srpskih državljana vratilo u svoju zemlju.

Govor prenosimo u celosti:

„Vaše ekselencije,
Poštovani profesori,
Dragi polaznici,
Dame i gospodo,

Čast mi je i zadovoljstvo što imam priliku da se obratim po drugi put u okviru ciklusa predavanja Srpsko-američke akademije za lidere u organizaciji Kongresa srpsko-američkog prijateljstva. Činjenica da uprkos ovom nekonvencionalnom načinu komunikacije na koji nas je naterala pandemija KOVID-19, u roku od svega tri meseca imamo još jedan ciklus predavanja posvećen srpsko-američkim odnosima, već sama po sebi svedoči o postojanju želje da se unapredi međusobno razumevanje kao polazna tačka svakog daljeg razvijanja i jačanja odnosa između Srbije i SAD. Upravo takvi naponi predstavljaju vrstu inicijative koju će Ministarstvo spoljnih poslova i Vlada uvek pozdraviti, ne samo zato što unapređenje srpsko-američke saradnje predstavlja jedan od naših najznačajnijih spoljnopolitičkih prioriteta, već i zato što u širem, regionalnom smislu, otvara nove perspektive ravoja, prosperiteta i stabilnosti.

Kao i u prethodnom predavanju, želimo da kroz sagledavanje istorijskog konteksta naših odnosa i posebno naših savezništava iz prošlosti, bolje razumemo naše aktuelne odnose, ali i da predvidimo buduće pravce njihovog razvoja.

Ukoliko bismo pokušali da damo neku vrstu ocene odnosa koji će u 2021. godini navršiti punih 140 godina svog trajanja, činjenica je da su, uz uvek isticana ratna savezništva, i SAD i Srbija kroz istoriju delile zajedničke vrednosti i udruženo se borile za očuvanje slobodarskih načela i civilizacijskih dostignuća.

Istovremeno, u širem kontekstu sagledavanja naših odnosa, treba biti realan i priznati da je u

njima uvek bila prisutna izrazita asimetričnost, kako geografska i demografska, tako i asimetrija političke, vojne i ekonomske moći. Međutim, uprkos tome, Srbija i srpski narod su pokazali da je moguće da jedna ne tako velika zemlja bude američki saveznik i važan prijatelj. Istovremeno, moramo pomenuti i to da su navedena asimetrija u odnosima kao i izazovi na kraju 20. veka doneli i značajne razlike oko kojih i danas imamo neretko različite percepcije. Upravo zato, smatram da naše odnose treba posmatrati u široj perspektivi i zalagati se za to da se uvek iznova ističu pozitivni primeri iz naše zajedničke prošlosti. To je najbolji način da promenimo određene pogrešne percepcije koje smo kreirali jedni o drugima.

Diplomatski odnosi Kneževine Srbije i SAD formalno su uspostavljeni 14. oktobra 1881. godine, zaključivanjem Trgovinskog ugovora i Konzularne konvencije koji su stupili na snagu 27. decembra 1882. godine. Svojevrsan kuriozitet je da su ovi ugovori ostali na snazi duže od jednog veka, jer su ih prihvatili i Ministarski savet Kraljevine SHS 1919. godine i Vlada FNRJ 1946. godine. Svojevrsan uvod u uspostavljanje odnosa predstavlja pismo američkog konzula u Rumuniji Luja Čepkeja, upućenog Stejt departmentu, koji je još maja 1867. godine predložio uspostavljanje diplomatskih odnosa kako bi Amerika, poput Rusije, Francuske, Engleske, Austrije, Pruske i Italije, postavila svog generalnog konzula u Srbiji. Ipak, ubistvo kneza Mihaila, kao i činjenica da u tom trenutku još uvek nije bila formalizovana nezavisnost Srbije, odložili su ovu inicijativu za period nakon Berlinskog kongresa 1878, kada, na predlog američkog poslanika u Beču Džona Kasona, SAD počinju da uspostavljaju odnose sa svim zemljama koje su na ovom Kongresu stekle nezavisnost.

Period od uspostavljanja odnosa do Balkanskih ratova 1912-1913. godine, karakteriše rezervisanost SAD tako da uz relativno skromnu trgovinu, naši velikani poput Nikole Tesle i Mihajla Pupina, daju glavnu notu generalno uzdržanim odnosima. Ova situacija se menja sa početkom Balkanskih ratova kada upravo jedan Srbin iz tada austro-ugarskog Banata, kao već čuveni i izuzetno dobro etablirani pronalazač igra važnu ulogu u kreiranju narativa o maloj, nezavisnoj balkanskoj kraljevini u slobodarskoj borbi protiv imperije. Reč je, naravno, o Mihajlu Pupinu. Time je stvorena jasna istorijska paralela sa američkom borbom za nezavisnost koju je američka štampa sa naklonošću prihvatila i širila. Usled toga i tokom julske krize 1914. godine, američka javnost i politički krugovi podržavali su Srbiju u njenom stavu pred austro-ugarskim ratnim pretnjama. Iako SAD ulaze u rat tek 1917, potreba za sveobuhvatnijom saradnjom dve zemlje dovela je i do otvaranja srpskog Poslanstva u Vašingtonu krajem 1916. godine. Kada su SAD u aprilu 1917. objavile rat Nemačkoj i krajem te iste godine odobrile Srbiji ratni zajam, odnosi dve države su dobili sve odlike ratnog savezništva.

Zanimljivo je da se predsednik Vudro Vilson veoma dugo zalagao za obnovu Srbije kao nezavisne države i njen izlaz na more, što je bio zahtev koji je postao deo i njegovih čuvenih 14 tačaka iz 1918. godine. Primera radi, američka strana je tražila da se misija srpske Vlade koja je boravila u SAD od 20. decembra 1917. godine sve do polovine februara naredne godine zove „srpska“, a ne „jugoslovenska“. Do koje mere je Vudro Vilson bio naklonjen Srbiji vidljivo je i u telegramu koji je iste godine uputio tadašnjem predsedniku Vlade Kraljevine Srbije Nikoli Pašiću u kojem piše da je "siguran da se pravda za Srbiju nalazi u vrhu prioriteta svakog mislećeg i patriotskog stanovnika Sjedinjenih Država".

Verovatno i najdirljiviji momenat u srpsko-američkim odnosima koji pokazuje značaj i razmere

međusobnog poštovanja predstavlja 28. jul 1918. godine kada se srpska zastava zavijorila na Beloj kući, ali i na svim američkim javnim institucijama. Tog dana je u crkvama širom SAD pročitano, a u svim uticajnim dnevnim novinama i objavljeno, saopštenje američkog predsednika Vudroa Vilsona koji je, dirnut kolosalnim žrtvama i herojskim delima, izrazio divljenje „odvažnom srpskom narodu“ koji je, „zbog ljubavi prema slobodi, krenuo u borbu protiv znatno nadmoćnijeg neprijatelja“. Ne sme se zaboraviti da se pored srpske, na Beloj kući vijorila samo još jedna, francuska zastava, i to na sto trideset prvu godišnjicu pada Bastilje 1920. godine.

Uvek sa ponosom ističem da mi je bila izuzetna čast što sam 2018. godine imao priliku da i u Vašingtonu, u Kongresu SAD i u Beogradu, obeležim ovaj datum, prisećajući se sa američkim partnerima savezništva naša dva naroda.

Čitav odnos SAD i Kraljevine Srbije tokom Prvog svetskog rata može se okarakterisati kao saveznički i prijateljski uz niz primera humanitarne, političke, finansijske i vojne pomoći. Ne treba zaboraviti da su SAD, uprkos izrazitoj naklonosti ka Srbiji, bile prva od velikih sila koja je prihvatila i podržala ideju stvaranja jugoslovenske države. Već u februaru 1919. godine su priznale Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca, a u mnogobrojnim kasnijim, pograničnim sporovima su bile na našoj strani, čime je predsednik Vudro Vilson ostavio još jedan legat po kojem ga pamtimo.

Međuratne odnose SAD sa Kraljevinom SHS, odnosno Kraljevinom Jugoslavijom u koje je Srbija nesebično unela svoje žrtve i svoju državnost, karakterisala je saradnja i prijateljstvo. Ipak, treba imati u vidu da su, nakon povlačenja delegacije SAD sa Versajske mirovne konferencije, a posebno tokom dvadesetih i tridesetih godina 20. veka, SAD zauzele nešto pasivniji stav u međunarodnim odnosima. Ovo se menja izbijanjem Drugog svetskog rata i posebno nakon ulaska SAD u rat u decembru 1941.

Iz perioda Drugog svetskog rata, podsetio bih na operaciju „Halijard“, kada je uspostavljen najveći vazdušni most u porobljenoj Evropi, putem koga je spaseno gotovo 500 oborenih američkih pilota i vazduhoplovnog osoblja. „Halijard“ je, obzirom na specifične odnose SAD sa „Titovom Jugoslavijom“ decenijama bio obavijen velom tajne, te je u izvesnoj meri, prava paradigma naših odnosa u kojima su neretko najbolji elementi često gurani u drugi plan i sakrivani. Konačno smo, prošlog septembra u Pranjanima, obeležili 75 godina ove operacije uz prisustvo predsednika Aleksandra Vučića, tadašnjeg ambasadora SAD Kajla Skata, kao i potomaka spašenih savezničkih pilota.

Jugoslovensko-američki odnosi nakon Drugog svetskog rata mogu se podeliti na nekoliko razdoblja – od faze „sukoba ideologija“ preko perioda u kojima je dominirala saradnja bazirana na načelu pragmatizma. Od 1945. do 1948. godine Jugoslavija sledi principe unutrašnjeg razvoja i vodi spoljnu politiku na linijama Informbiroa, te se, posledično, percipira kao „lojalni član komunističke porodice sa centralom u Moskvi“. Nakon izbijanja sukoba između Staljina i Tita došlo je do značajne promene u odnosima dve države. Narednih nekoliko godina Jugoslavija je za SAD postala ključna tačka napora da opstane i postane „simbol razlike iza Gvozdene zavese“. SAD su tih godina Jugoslaviji pružile snažnu vojnu, finansijsku, materijalnu i političku pomoć. Među delom istoričara prisutan je i stav da je potpisujući Balkanski pakt 1953.

godine, Jugoslavija indirektno postala deo, ili bar bila na pragu ulaska u NATO.

Nakon Staljinove smrti 1953. godine slabi pritisak na Jugoslaviju i započinje proces normalizacije odnosa sa SSSR, pa Broz počinje da radi na izgradnji Pokreta nesvrstanih, što će ga, obzirom na prirodu navedenog pokreta u hladnoratovskom svetu, sve više udaljavati od SAD. Stoga, i pored srdačnih odnosa između Tita i predsednika Kenedija, jugoslovenska spoljna politika se između 1955. i 1968. pretežno usmerava ka institucionalizaciji „Trećeg puta“, Pokreta nesvrstanih i jačanju saradnje sa SSSR.

Rasplamsavanje Vijetnamskog rata dovodi do toga da Jugoslavija postaje sve kritičnija prema američkoj spoljnoj politici. Međutim, sovjetska intervencija i gušenje Praškog proleća 1968. godine, navode Jugoslaviju da se ponovo okrene jačanju veza sa SAD, u strahu da je ne zadesi sudbina Čehoslovačke. Period od početka 1970-ih do smrti Josipa Broza Tita 1980. godine, karakteriše poboljšanje odnosa dve zemlje, čemu doprinose kako završetak Vijetnamskog rata tako i aktivnosti jugoslovenske strane u „primirivanju“ radikalnih tendencija u okviru Pokreta nesvrstanih. Tito će 1978. godine, po treći put tokom svoje vladavine, posetiti SAD. SFRJ je, posebno u tom periodu, umešno balansirala i uživala u povlašćenoj hladnoratovskoj poziciji između dva suprotstavljena vojno-politička saveza, izvlačeći za sebe maksimalnu dobit.

Nakon Titove smrti, jugoslovenska politička elita nije uspela da shvati globalna kretanja koje su najavljujvale uzastopne privredne i finansijske krize tokom 1980-ih. Dodatno, u situaciji u kojoj su u SFRJ ponovno oživljavali separatizmi, potcenjena je ozbiljnost promena američke spoljne politike koju je donela administracija predsednika Regana. Usled toga, odnosi SAD i Jugoslavije su u ovom periodu uglavnom zavisili od promena u hladnoratovskim sukobljavanjima odnosno, ukasnijoj fazi, od raspada Istočnog bloka.

Poslednja decenija 20. veka donosi i najteži period u srpsko-američkim odnosima čiju je kulminaciju i istovremeno najnižu tačku u istoriji odnosa naših zemalja, predstavljao prekid diplomatskih odnosa 25. marta 1999. godine usled početka bombardovanja tadašnje SRJ od strane NATO. Dešavanja 1990-ih, raspad Jugoslavije i pogotovo bombardovanje 1999. godine, proizvela su niz negativnih percepcija koje su se neretko reflektovale i na način razmišljanja i na kvalitet naših odnosa nakon ponovnog uspostavljanja diplomatskih odnosa u novembru 2000. godine. Najdrastičniji primer ovoga predstavlja jednostrano proglašenje nezavisnosti Kosova i Metohije, što je tema u vezi sa kojom Srbija i SAD i danas imaju suštinski različite pozicije. Obzirom na vrlo često različite percepcije i razumevanje situacija kroz koje smo u navedenom periodu prolazili, srpsko-američki politički odnosi u post-hladnoratovskom razdoblju mogli bi se sažeti u dobro poznatoj diplomatskoj floskuli „saglasni smo da nismo saglasni.“

U pogledu aktuelnog stanja naših odnosa, Srbije je opredeljenjena da otvorenim pitanjima pristupa na diplomatski i konstruktivan način vodeći računa o široj stabilnosti. Istovremeno, spremni smo za dalje jačanje bilateralnih odnosa u svim oblastima koje mogu dati dodatni kvalitet i sadržinu našoj saradnji. Ovakav pristup je doveo do toga da danas sa zadovoljstvom mogu da konstatujem da saradnja Srbije i SAD, uprkos realnim izazovima koje ne skrivamo, ima pozitivnu dinamiku. Poslednjih godina intenziviran je politički dijalog na svim nivoima i u brojnim oblastima, što je doprinelo stvaranju stabilnog osnova za razvoj ukupnih bilateralnih odnosa. Intenziviranje političkog dijaloga na najvišem nivou i otvoreni poziv predsedniku

Donald Trampu da poseti Srbiju ostaje tema na koju uvek podsećamo američke partnere, posebno ukoliko se ima u vidu da je poslednji američki predsednik koji je boravio u Beogradu bio još Džimi Karter juna 1980. godine.

Pitanje Kosova i Metohije zasigurno predstavlja najvažniju temu našeg političkog dijaloga, u vezi koje, uprkos razlikama u stavovima sa Sjedinjenim Državama, ostajemo potpuno otvoreni za dalje razgovore o rešavanju ovog pitanja. Ponavljam da će naša strana učiniti sve da američkim partnerima u što većoj meri razjasni i približi naše pozicije, uz očekivanje da će SAD uvažiti i srpske interese. SAD vidimo kao važnog partnera u procesu postizanja trajnog i održivog rešenja, prihvatljivog za obe strane. O interesu američke administracije govori i činjenica da su SAD imenovale dva specijalna izaslanika - ambasadora Ričarda Grenela kao izaslanika Bele kuće posvećenog dijalogu Beograda i Prištine, odnosno zamenika pomoćnika državnog sekretara Metjua Palmera u ime Stejt departmenta, kao izaslanika za naš region. Uprkos odlaganju susreta delegacija Beograda i Prištine koji je pod pokroviteljstvom Bele kuće bio planiran za 27. jun u Vašingtonu, spremnost naše strane na dijalog u cilju iznalaženja kompromisnog i održivog rešenja ostaje nepromenjen.

Srbija posebno uvažava podršku koju nam SAD kontinuirano pruža u ostvarivanju punopravnog članstva u Evropskoj uniji, kao našeg strateškog cilja. Nadam se da će SAD nastaviti sa aktivnom podrškom našoj zemlji u ostvarivanju tog cilja, bez obzira na izazove sa kojima je sama Evropska unija trenutno suočena, obzirom da je očuvanje pozitivne dinamike u procesu evropskih integracija od izuzetnog značaja za stabilnost i razvoj ne samo Srbije već i celog regiona.

Zahvalni smo na razumevanju i podršci koje SAD pružaju dubljem povezivanju regiona, što je oličeno u inicijativama poput „Mini Šengena“, zamišljenim da pomognu u ostvarivanju ciljeva usmerenih na dobrobit čitavog Zapadnog Balkana. Jačanju međusobnih odnosa ide u prilog i činjenica da Srbija svojim doprinosom i posebno učešćem u mirovnim misijama afirmiše i promoviše mir i bezbednost u regionu i predstavlja izvoznika stabilnosti ne samo na Zapadnom Balkanu, već i šire.

Takođe bih želeo da istaknem spremnost Republike Srbije da nastavimo da intenzivno radimo na jačanju ekonomskih veza i na privlačenju investicija iz SAD, nakon okončanja aktuelne krize. Iako robna razmena sa SAD poslednjih godina beleži porast, na ovom pitanju ćemo svakako i ubuduće aktivno raditi, posebno imajući u vidu da SAD još uvek ne ulaze u red prvih 10 trgovinskih partnera Srbije. U periodu januar-april o.g. robna razmena sa SAD je iznosila preko 295 miliona USD (izvoz je iznosio 100,3 mln USD, a uvoz 195,6 mln USD). Tokom 2019, ukupna robna razmena iznosila je približno 854 miliona USD (izvoz u SAD je iznosio 303, a uvoz 551 mln USD).

Oblasti poput informacionih tehnologija, energetike i rudarstva, poljoprivrede, ali i drugi vidovi saradnje, poput bratimljenja gradova, saradnje univerziteta, turizma, povezivanja malih i srednjih preduzeća, privrednih komora, i sl. mogu predstavljati jasnu potvrdu nastojanja da naše odnose jačamo kako na političkom i ekonomskom planu tako i kroz osnaživanje naučnih, kulturnih i svih drugih veza koje će naše države i narode činiti bližim jedni drugima.

Konačno, moj osvrt na temu srpsko-američkih odnosa u prošlosti, sadašnjosti i u budućnosti, ne bi bio kompletan bez pominjanja srpske dijaspore u SAD koja predstavlja direktnu sponu između naših država. Naši ljudi su odlazili u Sjedinjene Države „ciklično“, u više „talasa“, od prve polovine 19. veka, pa sve do danas. Usled toga, danas, uz delove SAD sa „prepoznatljivim“ koncentracijama srpska zajednice poput Čikaga, Milvokija, Klivlenda, Pitsburga i Njujorka, sve brojnije su zajednice na Floridi i u Kaliforniji, a manje koncentracije srpske zajednice su raštrkane po čitavoj američkoj teritoriji (npr. čak i na Aljasci, u Montani, Mičigenu, Minesoti, Nevadi i sl). Prema američkim podacima, registrovan je 189.671 Amerikanac srpskog porekla dok, istovremeno, i same američke institucije procenjuju da je ovaj broj znatno veći. Procene srpskih udruženja u SAD variraju od 600.000 do 1.000.000 pripadnika srpske zajednice. Koliko god da su ove procene različite, srpska dijaspora, u čijim redovima su živeli i radili ne samo Tesla i Pupin, već i ljudi poput Džordza Fišera (Djordža Šagića), koji je pre više od 200 godina, nakon Prvog srpskog ustanka, krenuo u Ameriku i učestvovao u „Teksaškoj revoluciji“, preko Karla Maldena, Pita Maravića, Džordza Vojnovića, Helen Delić Bentli, Pitera Bogdanovića, Stiva Tešića i mnogih drugih, ostavljala je i nastavlja i danas da ostavlja značajan trag u SAD, predstavljajući, tako, jednu od važnih spona i dodatnu vrednost u izgradnji naših budućih odnosa.

I u ovom teškom trenutku za čitav svet, kada se svi nalazimo usred globalne krize izazvane aktuelnom pandemijom KOVID-19, koja ostavlja posledice pre svega po zdravlje naših ljudi, ali i po svetsku ekonomiju, Srbija i SAD zajedno su u borbi protiv zajedničkog neprijatelja. Želeo bih da istaknem da su SAD Srbiji donirale 6.000 testova na korona virus kao i da su izdvojile sredstva za pomoć Srbiji kako u okviru fondova koje su namenili za globalnu pomoć u borbi protiv epidemije KOVID-19 tako i preko preko vanbudzetskih donacija za laboratorijsku opremu za testiranje i brzo detektovanje korona virusa Institutu za virusologiju, vakcine i serume „Torlak“.

Srbija je, sa svoje strane, u martu i aprilu, uz pomoć „Er Srbije“, bez ikakvih naknada, organizovala repatriacione letove kojima je na stotine američkih i srpskih državljana vraćeno u svoje zemlje.

U tom duhu, podsetio bih na još jedan primer iz teške i slavne zajedničke istorije, kada je početkom 1915. godine na teritoriji Srbije u borbi protiv epidemije tifusa bila angažovana američka sanitetska misija na čelu sa dr Edvardom Rajanom. U herojskoj borbi koja je tada vođena tri američka lekara i devet bolničarki obolelo je od ove opake bolesti, a jedan lekar je i preminuo. Ovakvi primeri solidarnosti u vremenima izazova, predstallaju još jedan dokaz da naši narodi mogu da budu i jesu bili saveznici.

Zaključujući, želeo bih da ostanem optimista u pogledu budućnosti odnosa Srbije i SAD. Smatram da nas još malo pa 140 godina diplomatskih odnosa istovremeno i podseća i obavezuje. Podseća nas da su, istorijski gledano, u sličnim, kritičnim trenucima Srbija i Sjedinjene Američke Države bile zajedno na pravoj strani istorije – deleći iste ideale i vrednosti. Obavezuje nas da ove činjenice ne zaboravimo i da ih koristimo da na njima gradimo čvršće buduće odnose.

Usled toga se nadam da, bez obzira na sve izazove sa kojima se suočavamo, i razlike koje treba da prevaziđemo, postoji uzajamna želja da naše odnose i u budućnosti očuvamo i jačamo

na osnovama međusobnog razumevanja i uvažavanja, polazeći od zajedničkih interesa.

Hvala na pažnji!"